

www.ketab.ir

● اسلام و جهانی شدن

بررسی امکان جهانی شدن اسلامی در قرن ۲۱

● رضا غلامی

سرشناسه: غلامی، رضا.

عنوان و نام پدیدآور: اسلام و جهانی شدن: بررسی امکان جهانی شدن اسلامی در قرن ۲۱ / رضا غلامی.

مشخصات نشر: تهران: مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۲۳۱ ص. ۸۰×۱۱۰ میل ISBN: 978-964-375-091-6

وضعیت فهرست نویسی: فبا، یادداشت: کتابنامه (۲۱۱) - ۲۱۸. یادداشت: نمایه.

موضوع: جهانی شدن — جنبه های مذهبی — اسلام.

موضوع: مسلمانان — تأثیر جهانی شدن.

موضوع: جهانی شدن.

رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ سالقضاغ/ BP۱۳۹۱

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۸۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۳۰۰۸۱۲۲

مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر

● اسلام و جهانی شدن

بررسی امکان جهانی شدن اسلامی در قرن ۲۱

● رضا غلامی

● ناشر: مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر (فام)

● طراح جلد: سید ایمان نوری نجفی

● ایترگرافی، چاپ و صحافی: چاپ بینار

● چاپ اول: ۹۱، ۱۰۰۰ نسخه

● قیمت: ۸۰۰۰ تومان

● شابک: 978-964-375-091-6

تهران: تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶

تلفن: ۸۸۵۰۵۴۰۲ - ۸۸۵۰۳۳۴۱

این پژوهش با حمایت مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور انجام شده است

همه حقوق محفوظ است

فهرست

۱۳	 سخن ناشر
۱۵	 مقدمه
۱۵	 تبیین مسئله، اهمیت، فواید و اهداف آن:
۱۷	 پیشینه پژوهش:
۱۸	 سؤالات اصلی و فرعی پژوهش:
۱۹	 روش و فرضیه پژوهش:
۲۱	 بخش اول: مبانی نظری جهانی شدن
۲۳	 فصل اول: مفهوم جهانی شدن
۲۳	 نگاهی به واژه‌های مرتبط با جهانی شدن:
۲۷	 جمع‌بندی:
۲۸	 نگاهی به تعاریف صاحب‌نظران از جهانی شدن:
۲۸	 آنتونی گیدنز
۲۸	 دیوید هلد و آنتونی مگرو
۲۹	 رابرتسون
۲۹	 جوزف استینگلیتر
۳۰	 مارشال مک لوهان
۳۰	 هانتینگتون
۳۰	 نوام چامسکی

- ۳۱..... مهتیر محمد
- ۳۱..... یوسف قرضاوی
- ۳۱..... رضا داوری
- ۳۲..... تعریف مختار:
- ۳۵..... فصل دوم: تاریخچه
- ۴۱..... فصل سوم: وجوه و ابعاد
- ۴۱..... جهانی شدن:
- ۴۵..... جهانی سازی
- ۴۶..... بُعد سیاسی
- ۴۶..... وجه طبیعی (جهانی شدن):
- ۴۸..... وجه غیر طبیعی (جهانی سازی):
- ۴۹..... بُعد امنیتی
- ۴۹..... وجه طبیعی (جهانی شدن):
- ۵۰..... وجه غیر طبیعی (جهانی سازی):
- ۵۱..... بُعد فرهنگی
- ۵۱..... وجه طبیعی (جهانی شدن):
- ۵۳..... وجه غیر طبیعی (جهانی سازی):
- ۵۵..... بُعد علمی و فناوری
- ۵۵..... وجه طبیعی (جهانی شدن):
- ۵۶..... وجه غیر طبیعی (جهانی سازی):
- ۵۷..... بُعد اقتصادی
- ۵۷..... وجه طبیعی (جهانی شدن):
- ۵۹..... وجه غیر طبیعی (جهانی سازی):
- ۶۰..... رابطه ابعاد جهانی شدن با یکدیگر
- ۶۳..... فصل چهارم: اندیشه جهانی شدن (ارکان فکری جهانی شدن)
- ۷۰..... ۱. نظام سرمایه داری
- ۷۲..... ۲. توسعه
- ۷۲..... ۳. لیبرالیسم

ارکان فکری جهانی شدن.....	۷۸
۱. نظام سرمایه‌داری و جهانی شدن.....	۷۸
۲. توسعه و جهانی شدن.....	۷۹
لیبرالیسم و جهانی شدن.....	۸۱
۳. فناوری اطلاعات و ارتباطات و جهانی شدن.....	۸۱
اندیشه و فناوری:.....	۸۲
جمع‌بندی:.....	۸۵
فصل پنجم: آثار و پیامدها	۸۷
الف. آثار و پیامدهای وجه طبیعی (جهانی شدن):.....	۸۷
ب. آثار و پیامدهای وجه غیرطبیعی (جهانی سازی):.....	۸۹
فصل ششم: آینده جهانی شدن	۹۱
۱. سطحی‌نگری غرب نسبت به انسان و جوامع انسانی و اشتباهات محاسباتی... ..	۹۵
۲. غرب در باتلاق نیهیلیسم.....	۹۶
۳. عدم تحقق وعده غرب در رساندن انسان به سعادت و شکل‌گیری مقاومت‌های سنگین از درون و بیرون.....	۹۶
۴. جبهه بزرگ انقلاب اسلامی.....	۹۷
۵. فناوری اطلاعات علیه فناوری اطلاعات.....	۹۸
در انتظار جهانی شدن جدید.....	۹۸
نتیجه‌گیری (بخش اول):.....	۱۰۰
بخش دوم: نسبت اندیشه اسلامی و اندیشه جهانی شدن	۱۰۵
فصل اول: اندیشه اسلامی و اندیشه جهانی شدن	۱۰۷
جهان‌بینی الهی؛ جهان‌بینی سکولار.....	۱۰۷
نظام سرمایه‌داری؛ نظام اقتصاد اسلامی.....	۱۰۹
توسعه غربی؛ پیشرفت اسلامی.....	۱۱۰
لیبرالیسم؛ عدالت اسلامی و مردم‌سالاری دینی.....	۱۱۰
جمع‌بندی:.....	۱۱۵

فصل دوم: رویکرد جهانی اسلام - آرمان جهانی شدن اسلام..... ۱۱۷

الف. جهانی شدن اسلامی پیش از ظهور مهدی موعود(عج)..... ۱۱۷

اسلام، دین جهانی..... ۱۱۸

اهداف مبنایی اسلام از جهانی شدن..... ۱۲۲

جهانیت‌های اسلام برای جهان معاصر..... ۱۲۴

ضعف ذاتی جبهه جهانی کفر..... ۱۲۶

توانایی بالقوه اسلام در مدیریت موفق جهانی..... ۱۳۱

انقلاب اسلامی، محور جهانی شدن اسلامی (در نظر و عمل)..... ۱۳۳

جهانی شدن اسلامی یا جهانی سازی اسلامی؟..... ۱۳۹

جهانی شدن اسلامی، با رقیب یا بی رقیب؟..... ۱۴۰

گفت‌وگو جهانی انقلاب اسلامی..... ۱۴۱

روش‌ها و ابزارهای جهانی شدن اسلامی..... ۱۴۱

چشم‌انداز جهانی شدن اسلامی..... ۱۴۲

ب. جهانی شدن اسلامی پس از ظهور مهدی موعود(عج)..... ۱۴۴

وعده ظهور منجی(عج)..... ۱۴۵

پیروزی قطعی حق بر باطل..... ۱۴۸

تفاوت جهانی شدن اسلامی قبل و بعد از ظهور مهدی موعود(عج)..... ۱۵۰

پاسخگویی به یک شبهه..... ۱۵۲

نسبت انتظار فرج با جهانی شدن اسلامی پیش از ظهور مهدی موعود(عج)..... ۱۵۳

نتیجه‌گیری (بخش دوم)..... ۱۵۴

بخش سوم: جهانی شدن؛ فرصت‌ها و تهدیدها..... ۱۵۹

فصل اول: مفهوم فرصت و تهدید در مواجهه جهان اسلام و

جهانی شدن متعارف..... ۱۶۳

فصل دوم: فرصت‌ها..... ۱۶۵

فصل سوم: تهدیدها..... ۱۶۷

۱. سکولاریزاسیون..... ۱۶۷

۲. ترویج سبک زندگی غربی..... ۱۶۸

۳. تفرقه‌اندازی و فتنه‌گری ۱۶۹
۴. گسترش افراطی‌گری ۱۷۰
۵. جنگ روانی ۱۷۰
- نتیجه‌گیری (بخش سوم) ۱۷۱

بخش چهارم: ظرفیت‌ها، توانایی‌ها و آسیب‌های جهان اسلام در مواجهه با جهانی شدن ۱۷۳

فصل اول: نقاط قوت و ظرفیت‌ها ۱۷۷

۱. اسلام ناب محمدی ﷺ ۱۷۷
۲. ایمان و تقوای جوانان مسلمان ۱۷۷
۳. پیشینه درخشان تمدنی ۱۷۸
۴. انقلاب اسلامی و نظام برآمده از آن ۱۷۸
۵. جمعیت بالا و رو به رشد ۱۷۸
۶. منابع ارزشمند طبیعی ۱۷۹
۷. پراکندگی جغرافیایی ویژه ۱۷۹

فصل دوم: نقاط ضعف و آسیب‌ها ۱۸۱

۱. دولت‌های اسلامی دیکتاتور و غرب‌گرا ۱۸۱
۲. اختلافات فرقه‌ای ۱۸۱
۳. فقدان رهبری واحد ۱۸۲
۴. پایین بودن سطح دانش مسلمانان ۱۸۲
۵. بالا بودن میزان فقر و محرومیت ۱۸۲
- نتیجه‌گیری (بخش چهارم) ۱۸۳

بخش پنجم: راهبردهای کلان برای مواجهه جهان اسلام با جهانی شدن ۱۸۵

فصل اول: مفهوم راهبرد در این مبحث و نحوه اجرایی‌شدن آن ۱۸۹

فصل دوم: راهبردها ۱۹۱

۱. تلاش مضاعف برای استمرار بیداری اسلامی ۱۹۱
۲. کوشش برای سرنگونی رژیم‌های دیکتاتور در کشورهای اسلامی ۱۹۱

۳. معرفی و احیاء ارزش‌های اسلامی در زندگی فردی و اجتماعی ۱۹۱
۴. تحریم مردمی غرب در ابعاد گوناگون ۱۹۲
۵. تئوری‌سازی، نظام‌سازی و مدل‌سازی اسلامی ۱۹۲
۶. مشکل‌سازی نیروهای مردمی در عرصه‌های گوناگون و تجسم‌بخشی به آن‌ها ۱۹۲
۷. ایجاد اتحادیه‌های جهانی مرکب از تشکل‌های قدرتمند مردمی ۱۹۳
۸. تقویت دولت‌های صالح و مردمی در کشورهای اسلامی ۱۹۳
۹. ایجاد رهبری واحد در میان ملت‌ها ۱۹۳
۱۰. ترسیم چهره واقعی اسلام و جذابیت‌های آن برای مردم دنیا و ترویج ارزش‌ها و سبک زندگی اسلامی ۱۹۴
۱۱. تلاش برای به حداقل رساندن اختلافات و حرکت به سمت وحدت و انسجام در میان مسلمانان ۱۹۴
۱۲. افشاگری ماهیت افراطی‌ها و منزوی کردن آن‌ها در جهان اسلام ۱۹۵
۱۳. ایجاد نهضت توسعه علم و فناوری در جهان اسلام ۱۹۵
۱۴. استفاده حداکثری از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی و نوآوری در این عرصه ۱۹۶
- نتیجه‌گیری (بخش پنجم): ۱۹۶

نتیجه‌گیری نهایی ۱۹۹

- کتابنامه ۲۰۹
۱. فارسی ۲۰۹
۲. لاتین ۲۱۵
- فهرست آیات ۲۱۹
- فهرست روایات ۲۲۳
- نمایه ۲۲۵
- نمایه موضوعی ۲۲۹

سخن ناشر

جهانی‌شدن (Globalization) بیش از دو دهه است که همچون مباحثی مانند توسعه اقتصادی و توسعه سیاسی در سطح بین‌المللی مورد توجه قرار گرفته و توانسته است ذهن اندیشمندان، محافل علمی و مراکز و محافل دینی را نیز به تکاپو در این خصوص برانگیزاند و همچنان شاهد انتشار کتاب، برگزاری همایش‌ها و نشست‌های علمی مختلف در سراسر دنیا با موضوع جهانی‌شدن هستیم و این همه نشان از تداوم توجه به این موضوع است.

سؤال اصلی این پژوهش، چستی پدیده جهانی‌شدن و آثار آن، و همچنین نسبت آن و آثارش با اسلام (در نظر و عمل) است. در واقع، نقطه تمرکز این پژوهش، اول شناسایی ماهیت جهانی‌شدن مصطلح (Globalization) و عوارض آن و در مرحله بعد کشف رابطه آن و عوارضش با اسلام در ساحت اندیشه و عمل است. با این حال، این پژوهش سؤالات فرعی متعددی نیز دارد که تلاش کرده پاسخ آن‌ها را در خلال مباحث یا در بخش‌های اختصاصی پیدا کند. مهم‌ترین این سؤالات، حول امکان شکل‌گیری «جهانی‌شدن اسلامی» با استفاده از فرصت‌های ناشی از جهانی‌شدن مصطلح و همچنین چستی جهانی‌شدن اسلامی، تفاوت آن با جهانی‌شدن مصطلح و نسبت جهانی‌شدن اسلامی قبل از ظهور حضرت مهدی (عج) و جهانی‌شدن اسلامی بعد از ظهور مهدی موعود (عج) می‌باشد. علاوه بر این، این پژوهش به عنوان یک سؤال فرعی، درصدد شناسایی نقاط قوت و ضعف جهان اسلام در مواجهه با

جهانی شدن و در ادامه به دنبال یافتن مجموعه‌ای از راهبردهای کلان برای مواجهه فعال و مبتکرانه با فرصت‌ها و تهدیدهای جهانی شدن مصطلح است که البته در مواجهه با فرصت‌ها، راهبردهای شکل‌گیری جهانی شدن اسلامی قبل از ظهور مورد عنایت ویژه قرار گرفته است.

اثر حاضر، حاصل تلاش محقق ارجمند حجت‌الاسلام والمسلمین رضا غلامی است که در معرض خوانندگان محترم قرار داده شده است. از همین رو مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر بر خود لازم می‌داند از تلاش علمی محقق ارجمند کمال قدردانی و تشکر را بنماید. سپاس در آغاز و انجام خداوند راست.

مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر
(فام)

مقدمه

تبیین مسئله، اهمیت، فوائد و اهداف آن:

طی دو دهه اخیر، بحث از جهانی شدن مصطلح (Globalization) همواره یکی از مباحث پرحجم و داغ محافل علمی دنیا به شمار رفته است. در حال حاضر نیز شاهد انتشار دائم کتب و مقالات پژوهشی فراوان یا برگزاری انواع همایش‌ها و نشست‌های علمی در این موضوع در سراسر جهان هستیم که نشان از تداوم توجه به این موضوع است. با این وجود، هرچند از جهت شکلی جهانی شدن تا حد قابل توجهی عینیافته و آثار آن بر همگان مشهود است، لکن بخش مهمی از اهداف آن محقق نگردیده است. به بیان دیگر، جهانی شدن که باید آن را متکی بر یک تفکر مشخص دانست، در رسیدن به بخش مهمی از اهداف و مقاصد خود ناکام مانده است. لذا بعضی از صاحب‌نظران مطرح غربی که جزء طرفداران سرسخت جهانی شدن محسوب می‌شوند، در سال‌های پیش بحث از جهانی شدن‌های بی‌شمار و بی‌پایان آورده‌اند که خود سندی بر شکست جهانی شدن واحد - که روزی از مظهر غربیان و پیروان آنان امری شکست‌ناپذیر و محتوم محسوب می‌شد - تلقی می‌شود. در هر حال، علی‌رغم افول جهانی شدن، هنوز این پدیده زنده است و فرصت‌ها و تهدیدات مهمی را پیش روی دیگران از جمله مسلمانان یا جهان اسلام به مثابه یک کل، قرار داده است. چنانکه می‌توان گفت بعضی از فرصت‌های آن برای ما فرصت‌های بسیار ذی‌قیمت و به اصطلاح طلایی و

بعضی از تهدیدهای آن برای ما تهدیدهای شدیداً مخاطره‌آمیز و حتی هلاک‌کننده به حساب می‌آید. با این ملاحظه، لازم است اولاً ماهیت این پدیده و ابعاد، زوایا، آثار، پیامدها، اندیشه و ارکان آن، به درستی شناسایی گردد. ثانیاً. ضروری است ضمن شناخت فرصت‌ها و تهدیدهای ناشی از جهانی شدن مصطلح، راه‌های مواجهه صحیح و مبتکرانه با آن‌ها مورد بررسی و تبیین قرار گیرد. در این جهت، در این پژوهش قصد داریم، ابتدا معنا و مبنای جهانی شدن مصطلح را همراه با ابعاد، زوایا، آثار و پیامدهای آن شرح داده و به سؤالاتی که حول آن وجود دارد پاسخ دهیم، مهم‌ترین سؤالی که در این قسمت مطرح است، نسبت اندیشه جهانی شدن با اندیشه اسلامی است که این پژوهش متکفل پاسخگویی به این سؤال شده است. سپس، ضمن بیان فرصت‌ها و تهدیدهای ناشی از این پدیده، این پژوهش به بررسی شیوه مواجهه درست با آن‌ها می‌پردازد. از آنجا که نقاط ضعف و قوت ما در شکل‌گیری فرصت‌ها و تهدیدها نقش مهمی دارند، و علاوه بر این، ظرفیت مسلمین را در مواجهه با فرصت‌ها و تهدیدها مشخص می‌کنند، بررسی و تبیین نقاط قوت و ضعف مسلمانان نیز در این پژوهش مورد توجه قرار گرفته است. نظر به اینکه اسلام یک دین جهانی است و تلاش برای بسط و توسعه جهان اسلام بر همه مسلمانان یک فریضه محسوب می‌شود، مهم‌ترین موضوعی که در این تحقیق در خلال بحث از فرصت‌های جهانی شدن مصطلح مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد، استفاده از فرصت‌های موجود برای شکل‌گیری «جهانی‌شدن اسلامی» است. برای این منظور، لازم است بعد از محرز شدن امکان استفاده از فرصت‌های جهانی شدن مصطلح برای شکل‌گیری جهانی‌شدن اسلامی، پژوهش وارد تبیین معنا و مبنای جهانی‌شدن اسلامی و تمایزات آن با جهانی‌شدن مصطلح شود. از آنجا که جهانی‌شدن اسلامی در دوران ظهور منجی عالم بشریت (عج) یکی از آرمان‌های عظیم اسلامی به حساب می‌آید، لازم است وجوه اشتراک و افتراق جهانی‌شدن اسلامی پیش از ظهور مهدی موعود علیه السلام و بعد از ظهور حضرت علیه السلام مورد بحث و بررسی قرار گرفته و سؤالات مطرح درباره آن پاسخ داده شود.

در پایان، به طور طبیعی انتظار می‌رود راهبردهای کلانی برای نحوه استفاده از فرصت‌ها - که مهم‌ترین آن شکل‌گیری جهانی‌شدن اسلامی است - و همچنین نحوه مقابله با تهدیدها پیشنهاد شود که تحقیق به عنوان گام نهایی تا حدی به این انتظار پاسخ می‌دهد.

پیشینه پژوهش:

همان‌طور که اجمالاً اشاره شد، موضوع جهانی‌شدن و مسائل حول آن از جمله موضوعاتی است که پژوهش درباره آن در رتبه‌های نخست میزان پژوهش در جهان به حساب می‌آید و علی‌رغم افول این پدیده در سال‌های گذشته، همچنان شاهد تألیف و نشر کتب و مقالات علمی معتابه در این زمینه هستیم. در ایران، عمده آثار علمی موجود در موضوع جهانی‌شدن ترجمه آثار غربی است و جالب است که بدنام علوم کتاب‌های ترجمه شده، به این پدیده جانب‌دارانه نگاه کرده و کمتر از نقدها و مخالفت‌های رایج در خود غرب و سایر نقاط جهان صحبت به میان آورده است. در مقابل، در جهان عرب که باید آن را قسمت مهمی از جهان اسلام به شمار آورد، توجه به این موضوع از ترجمه یک‌سویه آثار غربی گذشته و شاهد تألیف و نشر ده‌ها کتاب و صداها مقاله خوب - خصوصاً با رویکرد انتقادی - درباره جهانی‌شدن هستیم. (صداقت، ۱۳۹۰) شاید یکی از دلایل توجه بیشتر جهان عرب به این پدیده درگیری زودتر و بیشتر آن‌ها با این پدیده در عرصه نظر و عمل باشد؛ اما درباره پیشینه این تحقیق به طور خاص، باید گفت در کشور ما تا این تاریخ حدوداً بیست عنوان کتاب تحقیقی درباره جهانی‌شدن در موافقت یا مخالفت تألیف شده است که سه یا چهار عنوان از این کتاب‌ها به رابطه اسلام و جهانی‌شدن نیز - به عنوان موضوع اصلی یا موضوع فرعی - توجه نموده است. مهم‌ترین تحقیقی که در ایران انجام شده است، «پژوهش ملی ایران و جهانی‌شدن» می‌باشد که به سفارش شورای عالی انقلاب فرهنگی با مسئولیت پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی (بین سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۷)

انجام شده و صاحب این قلم نیز در آن نقش مؤثری بر عهده داشته است. در عین حال، به نظر می‌رسد، این پژوهش با مختصاتی که در بیان مسئله، اهمیت و اهداف آن بیان شد، پژوهشی بی‌پیشینه است. به بیان دیگر، تاکنون تحقیقی با این حد از صراحت درباره نسبت اسلام و جهانی‌شدن از جهت فکری و از آن مهم‌تر، طرح مستدل ایده شکل‌گیری جهانی‌شدن اسلامی قبل از ظهور مهدی موعود^{علیه السلام} صورت نگرفته است؛ با این ملاحظه که در این تحقیق صرفاً به مسائل نظری صرف اکتفا نشده و نگاه راهبردی به موضوع نیز صورت گرفته است؛ به عبارت دیگر، در انتهای این تحقیق راهبردهای مشخصی برای استفاده از فرصت‌ها - که مهم‌ترین آن شکل‌گیری جهانی‌شدن اسلامی است - و مقابله با تهدیدها ارائه شده است.

سؤالات اصلی و فرعی پژوهش:

سؤال اصلی این پژوهش چیستی، بنیاده جهانی‌شدن و آثار آن، و همچنین نسبت آن و آثارش با اسلام (در نظر و عمل) است. در واقع، نقطه تمرکز این پژوهش اولاً، شناسایی ماهیت جهانی‌شدن مصطلح (globalization) و عوارض آن و ثانیاً، کشف رابطه آن و عوارضش با اسلام در ساحت اندیشه و عمل است. با این حال، این پژوهش سؤالات فرعی متعددی نیز دارد که تلاش کرده پاسخ آن‌ها را در خلال مباحث یا در بخش‌های اختصاصی پیدا کند. مهم‌ترین این سؤالات، حول امکان شکل‌گیری «جهانی‌شدن اسلامی» با استفاده از فرصت‌های ناشی از جهانی‌شدن مصطلح و همچنین چیستی جهانی‌شدن اسلامی، تفاوت آن با جهانی‌شدن مصطلح و نسبت جهانی‌شدن اسلامی قبل از ظهور مهدی موعود^{علیه السلام} و جهانی‌شدن اسلامی بعد از ظهور مهدی موعود^{علیه السلام} (عج) می‌باشد. علاوه بر این، این پژوهش به عنوان یک سؤال فرعی، اولاً، درصدد شناسایی نقاط قوت و ضعف جهان اسلام در مواجهه با جهانی‌شدن و ثانیاً، به دنبال یافتن مجموعه‌ای از راهبردهای کلان برای مواجهه فعال و مبتکرانه با فرصت‌ها و تهدیدهای جهانی‌شدن مصطلح است که البته در مواجهه با

فرصت‌ها، راهبردهای شکل‌گیری جهانی‌شدن اسلامی قبل از ظهور مورد عنایت ویژه قرار گرفته است.

روش و فرضیه پژوهش:

این پژوهش یک پژوهش کتابخانه‌ای است که در آن برای پاسخگویی به سؤالات مطرح از روش توصیفی - تحلیلی استفاده شده است. به بیان واضح‌تر، ابتدا مسائل تجزیه و تشریح شده و سپس مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است به طوری که بتوان از بطن تحلیل‌ها به پاسخ سؤال یا سؤالات مورد نظر دست یافت. علاوه بر این، در خلال این پژوهش و به منظور اثبات فرضیه‌ها، به وفور از استدلال‌های ساده استفاده شده است.

این تحقیق دارای دو فرضیه اصلی می‌باشد: در فرضیه اول، پدیده جهانی‌شدن دارای دو وجه طبیعی و غیرطبیعی یا به اصطلاح پروژه‌ای است که وجه طبیعی بر وجه غیرطبیعی آن اصالت دارد. همچنین جهانی‌شدن در هر دو وجه آن از جهت اندیشه با اندیشه اسلامی در تعارض است و لذا هر دو وجه یعنی چه وجه طبیعی و چه وجه غیرطبیعی برای ما تهدیدزا محسوب می‌شوند. لکن اگر با رویکرد ابزاری به وجه طبیعی جهانی‌شدن بنگریم، فرصت‌های زیادی برای ما ایجاد کرده است. در فرضیه دوم، جهانی‌شدن مصطلح، پدیده‌ای رو به زوال تلقی شده و اولاً با لحاظ جهانی بودن اسلام و میل دائمی آن به جهانی‌شدن؛ ثانیاً رشد فزاینده بیداری اسلامی در جهان اسلام و ثانیاً، بلوغ نسبی انقلاب اسلامی و قابلیت طبیعی آن برای ایفای نقش محوری در جهان اسلام و رابعاً وجود فرصت‌های طلایی ناشی از جهانی‌شدن مصطلح، زمینه اولیه شکل‌گیری جهانی‌شدن جدیدی تحت عنوان «جهانی‌شدن اسلامی» که البته با جهانی‌شدن مصطلح تفاوت ماهوی دارد، فراهم می‌باشد. در این فرضیه، جهانی‌شدن اسلامی که از ابزارهای رایج نظیر فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی برای تحقق اهداف خود استفاده می‌کند، در طول جهانی‌شدن اسلامی در دوران ظهور منجی عالم بشریت (ارواحنا فدا) تلقی شده است هرچند

مسلم فرض شده که جهانی شدن اسلامی در دوران ظهور مهدی موعود علیه السلام تمایزات فراوانی با جهانی شدن قبل از ظهور دارد و اساساً ممکن است هیچ گونه اتصال زمانی میان جهانی شدن قبل و بعد از ظهور وجود نداشته باشد.

www.ketab.ir